Redactiunea, Administratiunea si Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescu, Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Braşovu, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena: *Rudolf Mosse. Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Preţulu insertiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă si învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

"Gazeta" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şese lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 196. | Braşovŭ, Lunĭ, Marţĭ 6 (18) Septemvre | 1888.

Cestiunea pânii.

I.

Braşovŭ 3 Sept. st. v. 1888.

O cestiune totŭ atâtŭ de multŭ agitată ca şi cestiunea naţionalităţilorŭ, se impune din nou aḑĭ la ordinea ḑilei şi aştéptă grabnică soluţiune. Acésta este „cestiunea pânii“, care în timpulŭ din urmă a pusŭ în mişcare în unele state europene masse întregĭ de poporaţiune, provocândŭ turburărĭ însemnate. N'avemŭ decâtŭ sĕ ne reamintimŭ desele greve iscate cu deosebire în Francia şi Belgia şi emigrările continue, mai alesŭ către continentele nouĕ, şi trebue sĕ ajungemŭ la idea, că mai curêndŭ orĭ mai târḑiu „cestiunea pânii“ va deveni celŭ mai mare mobilŭ în viaţa statelorŭ şi singura preocupaţiune a guvernelorŭ.

Ce e dreptŭ de vre-o câţĭ-va anĭ încóce aprópe tóte consiliile de miniştri şi tóte parlamentele din statele mai însemnate europene se ocupă cu resolvarea de cestiunĭ de ordine economică. Insĕ în cele mai multe casurĭ consultările şi decisiunile în locŭ sĕ aibă de obiectŭ îmbunătăţirea sorţii individilorŭ şi nivelarea tuturorŭ trebuinţelorŭ şi escedentelorŭ fără deosebire şi prin acésta alipirea lorŭ către statŭ, ele au fostŭ şi suntŭ îndreptate în prima liniă spre aflarea de resurse marĭ şi continue cerute de trebuinţele reale şi închipuite ale lorŭ.

In locŭ ca statele sĕ caute a reduce neîncetatŭ sarcinile şi jertfele, pe carĭ individii trebue sĕ le presteze lorŭ, acele sarcinĭ şi acele jertfe se înmulţescŭ şi crescŭ pe ḑi ce merge şi prestaţiunile individilorŭ ajungŭ a fi atâtŭ de disproporţionate în comporaţiune cu agonisirile lorŭ, încâtŭ nu le rĕmâne alta decâtŭ a recurge la cele douĕ mijlóce arătate mai susŭ: la grevă şi emigraţiune, căcĭ nicĭ o forţă nu este în stare a reprima trebuinţa naturală şi cea mai imperiósă, trebuinţa de a se nutri.

Unŭ principiu vechiu cunoscut este, că fiăcare individŭ atâta datoresce statului câtŭ primesce de la elŭ în siguranţă publică, dreptate şi echitate, câtă mulţămire are dela elŭ în drumurĭ şi canale navigabile, în instituţiunĭ de totŭ felulŭ întreţinute din visteriile sale, în fine în alte multe mijlóce, carĭ contribuescŭ la înaintarea şi bunăstarea fisică, intelectuală şi morală a cetăţenilorŭ; ér pe de altă parte statulŭ trebue sĕ ofere fiăcărui cetăţénŭ alŭ sĕu atâtea contra-servicii, câte sarcine şi jertfe a cerutŭ elŭ dela acesta şi nimicŭ mai multŭ. Scurtŭ, trebue sĕ-i dea echivalentulŭ valorilorŭ primite sub cele mai diferite forme.

Numai atuncĭ póte fi ajunsŭ la adevĕrata lui valóre principiulŭ care predominéză la formarea statului, numai atuncĭ siguranţa şi încrederea reciprocă îşĭ au temeiulŭ lorŭ de a esista. Numai atuncĭ póte cere unŭ individŭ dela statŭ sĕ-i pună la disposiţiă diferitele contravalorĭ şi contraservicii când individulŭ şĭ-a îndeplinitŭ elŭ însuşĭ datoria, şi dincontră numai atuncĭ póte cere statulŭ sacrificii şi jertfe dela cetăţenii sĕi, când le inspiră şi le oferă vĕditŭ deplină încredere şi siguranţă; când împarte cu mână dréptă şi echitabilă beneficiile sale fără distincţiune la toţĭ cetăţenii sĕi; când nu favoriséză pe nicĭ unulŭ în detrimentulŭ celuilaltŭ şi când înaintea autorităţilorŭ fiecare individŭ este egalŭ îndreptăţitŭ, are aceeaşĭ valóre; când din relaţiunile statului cu vecinii sĕi resultă egale beneficii pentru toţĭ deórece datoria îi impune de a susţiné astfelŭ de raporturĭ, carĭ sĕ nu fiă în detrimentulŭ cetăţenilorŭ sĕi.

Totŭ atâtŭ de naturalŭ este însĕ şi aceea, că nicĭ unŭ poporŭ sĕ nu-şĭ inchipuéscă statulŭ ca unŭ munte în care se află grămădite bogăţii imense de unde póte lua fiecare după placŭ, séu ca unŭ capitalistŭ, care sĕ distribue la fiecare după trebuinţă, ci cetăţenii sĕ priméscă în statŭ numai o instituţiune, care are chiămarea a fi unŭ judecătorŭ dreptŭ şi binevoitorŭ, unŭ ocrotitorŭ şi sprijinitorŭ alŭ intereselorŭ sale, scurtŭ statulŭ sĕ subsiste şi sĕ prospereze prin bunăstarea şi prosperitatea poporului sĕu, ér individii sĕ se sêmtă bine în statŭ.

Cetăţenii şi statulŭ trebue sĕ mérgă mână în mână în lucrarea şi tendinţele lorŭ, căcĭ sciutŭ este că numai printr'o conlucrare armonică sĕ póte ajunge la consolidare şi putere.....

Din acestea resultă, că orĭ de câte orĭ vre-unŭ guvernŭ perde din vedere şi sacrifică interesele cetăţenilorŭ, desface câte o mică petricică dela temelia edificiului celui mare, contribue la clătinarea şi dărîmarea lui. Cu alte cuvinte mĕsurile luate de guvernŭ trebue sĕ fiă atâtŭ de bine chibsuite, încâtŭ sĕ nu jignéscă de locŭ pe cetăţénu în desvoltarea lui, ci din contră sĕ-i ajute şi sĕ-lŭ încurajeze.

DIN AFARĂ.

Unŭ corespondentŭ din Petersburg alŭ diarului „*Moskovskija Viedomosti*“ pretinde a sci din isvorŭ sigurŭ, că întâlnirea dela Peterhof a folosit'o Herbert Bismark pentru ca sĕ scie ce poftesce Rusia în cestiunea bulgară. Giers a declaratŭ, că Rusia voesce alungarea principelui Coburg din Bulgaria, ér Bulgaria în sensulŭ tractatului dela Berlinŭ, prin o Sobraniă sĕ-şĭ alégă unŭ candidatŭ la tronŭ, care va fi câştigatŭ întărirea tuturorŭ puterilorŭ. Giersŭ a primitŭ promisiunea, că Germania se va nisui a face sĕ i se împlinéscă pretenţiunile Rusiei. Acum însĕ, după douĕ lunĭ, a primitŭ vestea din isvóre competente, că Germania fără de-a mai ascunde nimicŭ declară, că ea nu este în posiţiunea de-a satisface tuturorŭ pretenţiunilorŭ rusescĭ în cestiunea bulgară, fiindcă după întâlnirea dela Peterhof din esperienţe forte pronunţate s'a convinsŭ, că Austro-Ungaria nu se unesce cu esecutarea programului rusescŭ în cestiunea bulgară. Germania nicĭ chiar pe cale diplomatică nu póte apĕra nisuinţele Rusiei, pentru că o contra-procedură s'ar opune relaţiunilorŭ de alianţă ce le are cu Austro-Ungaria. Corespondentulŭ află de avantagióse pentru Rusia hotărîrile Germaniei, fiindcă o părtinire a Germaniei ar deobliga pe Rusia şi ar face-o ca acésta sĕ nu aibă mână liberă în planurile sale, ceea ce ea nu voesce. Ce privesce cestiunea bulgară, findcă o sĕ vină momentulŭ potrivitŭ, ḑice fióia rusescă, o va resolva şi Rusia singură, aşa după cum află ea de bine, fără de-a mai pofti şi pe alţii.

*

Ocupându-se de cestiunea *Massaului*, ḑiarulŭ „*Republique Français*“ într'unŭ articulŭ întitulatŭ „Francia şi Italia“ recomandă guvernului francesŭ următórele: Lăsaţĭ în pace cestiunea *Massauahului*, ér celui italianŭ 'i ḑice: Vouĕ vĕ place sĕ vĕ ambiţionaţĭ pe ţĕrmulŭ mărei roşiă; aveţĭ lipsă de-o casă de pază în calea ce duce spre India englesă; vouĕ vĕ place sĕ arătaţĭ prin semne esterne, că voi, ca poporŭ alŭ mărei adriatice, v'aţĭ mestecatŭ în ocupaţiunea englesă a Egiptului. Fiă dér aşa! Mergeţĭ chiar şi în Tripolis, décă inima vóstră vĕ trage într'acolo şi décă vĕ va suferi sultanulŭ, care şi fără de a-şĭ scóte sabia, aduce asupra comerciului şi marinei vóstre desastre înfiorătóre, prin aceea, că vĕ închide porturile sale. Mergeţĭ dér acolo! Noi nu putemŭ decâtŭ numai sĕ câştigămŭ; voi însĕ politicesce veţĭ fi siliţĭ sĕ fiţĭ aliaţii noştri, la casulŭ când se va deştepta spiritulŭ musulmanŭ. Séu dóră ne turbură pe noi Spaniolii în Marocco?

*

Cu tóte mĕsurile luate spre a nu se serba onomastica reginei *Natalia*, Sêrbii totuşĭ nu s'au pututŭ stăpâni de-a nu face demonstraţiunĭ pentru regina lorŭ.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Cântece poporale,

culese de *Dionisiu Iuga.*

Bordeaşŭ, bordeiu-bordeiu
Cu căprióre de teiu
Se'ncuibă dragostea în ei.
Bordeaşŭ fără gêrliciu
Tu mĕ facĭ sĕ vinŭ pe aicĭ
Desculţŭ şi fără opincĭ.
Bordeaşŭ întunecosŭ
Multu-mĭ eştĭ de drăgăstosŭ
De mĕ facĭ sĕ vinŭ pe josŭ
Intêiu pe-aicĭ când veniamŭ
Patru juncĭ eu înjugamŭ,
Dar' acum nicĭ unulŭ n'am
Că-i beui şi îi mâncai.
Vai de mine ce făcui
Că beui totŭ ce avui
Şi de nimicŭ mĕ făcui.

Aséră şi-alaltă séră
M'a cercatŭ dorulŭ pe-afară,
De m'ar cerca şi deséră
M'aşŭ duce cu elŭ în ţéră;
Când sĕ mergŭ, când sĕ mĕ'ntorcŭ
La pustiulŭ de sorocŭ
Ca'n ḑiuă sĕ fiu la locŭ.

Câte frunduliţe'n pomŭ
Nu-i ca urîtulŭ de omŭ
Că frunda din pomŭ se gată
Urîtulŭ de omŭ te sacă.

De ai sci bade ce nu scii
N'ai ţiné ca sĕ nu vii
C'ai venitŭ o séră două
Şi mi-ai ruptŭ inima'n două.

Busiocŭ cu măciulie
Spune badiului sĕ vie
Ca sĕ'lŭ vĕdŭ şi sĕ mĕ védă
Cum zacŭ de doru-i bolnavă.
Spune-i că de n'a veni
Blăstĕma'lŭ voiu şĭ-o muri
Şi-oiu ruga pe sântulŭ sóre
Sĕ'lŭ usce de pe picióre,
Şi-oiu ruga pe sânta lună,
Pe stele pe vreme bună,
Şi-oiu ruga câmpulŭ cu florĭ
Şi anulŭ cu sĕrbătorĭ:
Ele tóte sĕ mi-lŭ bată
De-a minţi ce-a ḑisŭ odată
De nu şĭ-a ţiné cuvêntulŭ
Sĕ nu'lŭ priméscă pămêntulŭ
Şi sĕ móră cum nu móre
Nice omŭ nicĭ sburătóre
Câtu-i lungulŭ pe sub sóre.

Pentr'unŭ puiu şi pentru-o dragă
Am oftatŭ o vară întrégă,
Pentru-o dragă pentru unŭ puiu
Era viaţa sĕ mĭ-o puiu.

Aşa-mĭ vine câte-odată
Sĕ dau cu cuţitu'n pétră
Sĕ iasă din pétră focŭ
Sĕ facŭ la inimă locŭ.

Cărarea de peste délŭ
Făcută-i de alŭ meu amarŭ,
Cărarea de peste rîtŭ
Făcută-i de alŭ meu urîtŭ.

Spune-mĭ mândro unde merĭ?
— In grădina cu doi perĭ
După dragostea de ierĭ.
— Spune-mĭ mândro und' te ducĭ
— La grădina cu doi nucĭ
După dragostea de-atuncĭ.

Face-mĭ-aşŭ şură şi casă
Dér glăjuţa-i totŭ pe masă,
Face-mĭ-aşŭ casă şi şură
Dér glăjuţa-i totŭ la gură.

Eu mĕ jurŭ, maica mĕ crede,
Şi iubescŭ când nu mĕ vede;
Eu mĕ jurŭ maica mĕ 'nvéţă
Sĕ iubescŭ când nu-i acasă.

Bătă-te bădişorŭ bată
Câtă frundă într'o livadă,
Câtă flóre se închină
Către-a sórelui lumină
Şĭ-apoi bade-o dorulŭ meu
Ḑiua nóptea totŭ mereu
C'am fostŭ fată desmerdată
Şi cu dragulŭ ne'nvĕţată.
Ochii tĕi ma înşelatŭ
Dér tu iute mai lăsatŭ,
Mai lăsatŭ în sînişorŭ
Cu multŭ drag şi cu multŭ dor
Dragulŭ portŭ în sinişóre
Dorulŭ tĕu în lăcrămióre,
Dragu-lŭ plânge sĕ trăiescŭ,
Dorulŭ sĕ mĕ prăpădescŭ

Mers'a vestea mĕi bădiţă
Că'nşelĭ mândre copiliţe,
Tragĭ cu geana, bei la vinŭ
Şi 'nşelĭ inima din sînŭ
Mers'a vestea, scii tu bine
Că 'nşelĭ inima din mine
De mĭ-oiu face bade-o cruce
Şi m'oiu prinde şi m'oiu duce
Totŭ în cóte şi 'ngenunchĭ
Nouă ţĕrĭ şi nouă munţĭ
Diminéţa pe rĕcóre
Séra pe sfinţitŭ de sóre
M'oiu ruga sĕ scapĭ de rĕu
Dér sĕ morĭ de dorulŭ meu.

Stau în locŭ şi ardŭ în focŭ,
Esŭ afară ardŭ în pară,
Esŭ la câmpŭ ca sĕ mĕ stîngŭ
Bate unŭ vêntŭ, mai rĕu m'aprind.

Totŭ de dorŭ, de dorŭ, de dorŭ

Autoritățile polițienescĭ nu mai ajungŭ a pedepsi pe neascultătorii de ordinŭ. In mai multe orașe, precum în Nișŭ, Cacak, Sabatz și altele, s'a serbatŭ onomastica reginei în modŭ demonstrativŭ cu iluminărĭ și arborărĭ de stégurĭ. Din multe orașe, i s'au trimisŭ reginei scrisorĭ de felicitare, precum din Belgradŭ și din Sabatz. Fiindŭ că depeșile nu se puteau da din Belgradŭ, s'au trimisŭ din Zimony și Panciova. Intre cei carĭ au gratulatŭ reginei se află toțĭ foștii miniștri, Garașanin și tóte reuniunile femeiloru din Serbia. In cele mai multe depeșĭ, regina Natalia a fostŭ apostrofată de „mamă a țĕrei.“

Fortificațiile României.

Sub titlulŭ acesta cetimŭ în „Egyetértés“ dela 14 Septemvre unŭ articulŭ în care vorbindŭ, despre fortificațiile României, sĕ dice între altele:

Avem adese-orĭ prilegiul, sĕ privimŭ cu ŏchĭ pismătarețĭ și cu inimă duiósă la independența României fericite, care face totŭ ce-i stă în putere în interesulŭ patriei și a politicei sale, totŭ ce se pare că-i folosesce și la ce-i dă mâna sĕ facă.

România îșĭ fortifică granițele, îșĭ face politica independentă, precând noi Maghiarii privimŭ cu îngrijire la granițele Ardélului, ce stau deschise și neapĕrate. Politicii maghiarĭ independențĭ au făcutŭ destule-orĭ atentŭ guvernulŭ la punctele periclitate. Dér generalii austriacĭ nu-șĭ batŭ capulŭ cu Ardélulŭ și cu maghiarimea lui, espusă periculului. Pe când din partea de médă-nópte Galiția trebue sĕ susțină primulŭ atacŭ, pe atuncĭ din partea de cătră Ardélŭ nu putemŭ fi de locŭ liniștițĭ. Cu îngrozire ne-amŭ gânditŭ adeseorĭ la ce ar fi espusă maghiarimea dela hotarĕle țĕrei, „nobilii“ Sĕcui și proprietarii maghiarĭ , décă o putere strĕină ar da mâna cu Valahimea dușmănósă și ar năvălì asupra Ardélului.

Politica actuală a României, ce-i dreptŭ, este liniștitóre, ba încă întărirea Focșaniloru, într'o privință, ne apĕră și pe noi. Ne cuprinde însĕ rușinea, când ne aducemŭ aminte, că siguranța frațilorŭ noștri din Ardélŭ, celŭ puținŭ în parte, depinde dela vecinii noștri românĭ, în carĭ nu putemŭ avé garanța, că ne vorŭ fi tot-déuna bunĭ vecinĭ, ba încă chiar și în contra lorŭ ar trebui sĕ întărimŭ Ardélulŭ.

Vocĭ asupra afacerei Strossmayer.

Din incidentulŭ dela Belovar, pressa de tóte nuanțele se ocupă cu episcopulŭ Strossmayer. Se întrecŭ foile maghiare una pe alta în floricele de stilŭ și espresiunĭ caracteristice. Așa în primulŭ sĕu dela 14 l. c. „*Egyetértés*“ scrie următórele:

„Nu numai pressa maghiară, ci putemŭ dice că și cea austriacă-germană se ocupă de acea nenorocită creatură, care și până acum a fostŭ vrednică de sute și mii de orĭ, ca pe-o cale mai scurtă sĕ fiă lipsită de posiția splendidă și închisă în vre-unŭ claustru tăcutŭ, unde neconturbată ar puté medita la „sublima missiune luméscă, dată de Dumnedeu“ poporului rusescŭ și imperiului sĕu. Nicĭ-odată n'amŭ avutŭ ocasiune sĕ vedemŭ atâta conglăsuire, atâta înțelegere și atâta comunitate de idei ca acum în afacerea Strossmayer.“

„Suntŭ vrednicĭ de sórtea lorŭ agitatorii. Celŭ puținŭ episcopulŭ sbiciutŭ prin cuvintele regelui o merită acésta, pentru-că elŭ în locŭ de a-șĭ reveni în fire și a-șĭ recunósce pĕcatulŭ: îșĭ ridică fruntea îndĕrjitŭ și față cu regele afirmă că „*consciința lui e curată*“, pe când tinerilorŭ, carĭ stau după spatele sale și carĭ nu peste multŭ vorŭ fi și ei conducĕtorĭ naționalĭ, nu se sfiesce a le spune că în mânia dojenirei regelui elŭ va rĕmâné credinciosŭ principielorŭ sale, pe carĭ le-a profesatŭ și până acuma și pentru carĭ domnulŭ și mai marele sĕu l'a dojenitŭ astfelŭ.... Majestatea Sa de sigurŭ că a avutŭ dreptate când a disŭ, că omulŭ acesta nu e la mințĭ omulŭ, acesta e nebunŭ. Pe terenulŭ agitațiunilorŭ politice, nebunii suntŭ cei mai periculoșĭ și nu este bine ca unŭ nebunŭ sĕ nebunéscă și pe alții cu sutele.“

„Ellenzék“ în trei dile de-arêndulŭ numai cu Strossmayer se ocupă. Intr'unŭ articulŭ „Le a reverendával“ (Jos cu reverenda) dice între altele:

„Acestŭ popă agitatorŭ, fără îndoélă că trebue împrocesuatŭ, fiindcă elŭ agitéză în modŭ primejdiosŭ în contra autorității, a puterei publice, a constituțiunei și a datoriei față cu legea. Pe fruntea acestui popă trebue cetitŭ acelŭ articulŭ din codulŭ penalŭ care dictéză pedépsă aspră asupra agitatorilorŭ. Trebue sĕ-lŭ estradeze biserica, sĕ ni-lŭ dea nouă. Trebue sĕ se pretindă ca însĕșĭ biserica sĕ intervină ca Strossmayer sĕ fiă lipsitŭ de demnitatea ce-o ocupă...

Intr'unŭ altŭ articulŭ aceeașĭ fóiă dice: „Pansdaviștii suntŭ inimicii esistenței patriei maghiare. Cine ține cu ei, s'a făcutŭ inimiculŭ patriei sale... Strossmayer, episcopulŭ de Diacovar, este capulŭ declaratŭ alŭ panslaviștilorŭ din Austro-Ungaria. In momentulŭ când se vorŭ realisa aspirațiunile lui Strossmayer, se va sdrobi acea formațiune istorică, care a realisatŭ Ungaria și a dat casei de Habsburgŭ unŭ tronŭ. In astfelŭ de împrejurărĭ nu póte dice d-lŭ Strossmayer, că consciința sa e curată; dér după ce a dis-o odată acésta, și după ce a mersŭ cu obrăznicia până acolo, încâtŭ a refusatŭ învitarea regelui la masă, guvernulŭ nu se póte opri la A, ci trebue sĕ dică și pe B... Scaunulŭ episcopalŭ din Cartagena e vacant, trebue ocupatŭ cu Strossmayer“.

Dintre diarele germane de dincolo de Laita, celŭ mai fără milă e „W. Allg. Ztg.“, care dice între altele: „Unŭ supusŭ alŭ domnitorului austro-ungarŭ doresce cu „consciință curată“ lățirea domniei Țarismului gloriosŭ, cu „consciință curată“ a oftatŭ unŭ episcopŭ catolicŭ unirea tuturorŭ Slavilorŭ, facă-se acésta chiar și sub domnia bisericei ortodoxe. Cu-o claritate ce nu mai lasă nimicŭ de doritŭ regele a declaratŭ trebile lui Strossmayer cu Slavii de tradare de patriă și cuvintele lui sdrobitóre, ce le-a adresatŭ episcopului, suntŭ pentru urechile tuturorŭ acelora, carĭ vrĕu sĕ rupă barierele ce suntŭ puse contra invasiunei slavismului.“

Așa secondéză și „Deutsche Zeitung“ și „N. W. Tagbl.“ și „W. Tagbl“ și alte multe diare prusofile de diferite nuanțe politice.

Incâtŭ privesce pressa Cehilorŭ, „*Narodni Listy*“ a luatŭ în apĕrare pe episcopŭ în unŭ numĕrŭ mai próspĕtŭ, care s'a și confișcatŭ. Din causa acésta s'au confiscatŭ și mai multe foi clericale.

O parte a pressei francese pĕrtinesce pe episcopulŭ Strossmayer.

Unŭ Metropolitŭ rĕsboinicŭ.

Pressa germană înregistréză cu multă îngrijire unŭ episodŭ importantŭ petrecutŭ între Țarulŭ Alexandru alŭ III-lea și între Nicanor metropolitulŭ ortodoxŭ-rusescŭ alŭ eparchiei Chersonesŭ-Odessa, în Ielisavetgradŭ. Metropolitulŭ a întêmpĭnatŭ pe Țarulŭ c'o vorbire senațională rĕsboinică, declarândŭ susŭ și tare, că Țarulŭ de aceea s'a presentatŭ aicĭ, ca sĕ-șĭ încheiă marea sa operă: „*Acolo* — vorbindŭ de țermulŭ sudicŭ alŭ mărei — *ca și aicĭ*, *tu pregătescĭ mijlócele rĕsboiului; acolo pentru lupta de pe mare, aicĭ pentru atacurile de pe uscatŭ și în amĕndouĕ locurile spre apĕrarea patriei*. Ce-i dreptŭ, ținta vieței este, pacea, dér după legile ulterióre ale vieții, rĕsboiulŭ este mijloculŭ celŭ mai bunŭ alŭ păcii, décă elŭ se face pentru dreptate. Pregătirile de rĕsboiu suntŭ o datoriă, deși grea, dér neîncungiurabilă a domnitorilorŭ, ce le-a dat'o Domnitorulŭ domnitorilorŭ.“

„Pressa germană, dice „Kolozsvàr“, se ocupă dinadinsŭ cu vorbirea acésta, care apare cu atâtŭ mai interesantă, cu câtŭ ea a eșitŭ din gura unui demnitarŭ bisericescŭ. La totŭ casulŭ e unŭ lucru neobicĭnuitŭ că unŭ metropolitŭ se face interpretulŭ nisuințelorŭ rĕsboinice. De altmintrelea pressa germană presupune că metropolitulŭ de sigurŭ n'ar fi vorbitŭ astfelŭ de cumva Țarului nu i-ar plăcea astfelŭ de glasurĭ.“

SCIRILE DILEI.

Inălțimea Sa archiducele *Carolu Ludovicŭ*, împreună cu înalta sa soțiă archiducesa *Maria Teresa*, se află de erĭ séra în Brașovŭ. Astădĭ a fostŭ pe Têmpa și după aceea archiducesa, care se pricepe fórte bine în arta fotografică, a visitatŭ atelierulŭ fotografului Adler de aicĭ, unde cu aparatele lui a fotografiatŭ mai multe grupe de țĕrance române, săsescĭ și ciangăiescĭ, carĭ au fost anume aduse cu birjile la fotografulŭ. Aflămŭ că înălțimile lorŭ vorŭ visita pe Suveranii României la Sinaia și se vorŭ întórce érășĭ aicĭ, de unde vorŭ face escursiunĭ în satele dimprejurŭ.

***

Cu finea lui Augt. n. c. *datoria statului ungarŭ* a fostŭ: în note de 1 fl. 69,043.450 fl. în note de 5 fl. 221,429.425 fl., în note de 50 fl. 124,710.800 fl. La olaltă 315,183.675 fl. Ér în scrisurĭ salinare 96,815.047 fl. 50 cr. Așadér cu finea lui Augustŭ datoria pendentă a statului a fostŭ: pentru-sute-unspredece milióne, nouĕ-sute-nouĕ-decĭ-și-optŭ de mii, șepte-sute-douĕ-decĭ-și-doi fl. și 50 cr.

***

Ministerulŭ de comunicațiune a datŭ contelui Marcŭ Pejacevicĭ concesiune prealabilă pentru *construirea unei căi ferate vicinale*, care va avé sĕ ducă dela stațiunea Branicĭca la Hălmagiu cu atingerea comunelorŭ Bezan, Fornădia, Seliștióra, Vălișóra, Bradŭ, Mesteacănŭ, Cebea, Baia de Crișiu, Prihodescĭ, Aciu și Ocișorŭ. Acésta ar avé sĕ fiă o încercare de a împreuna părțile Murășului și ale Crișului din comitatulŭ Hunedórei.

***

Regele României a decoratŭ cu ordinulŭ *Corona Românici* în gradulŭ de cavalerŭ pe dlŭ Dr. *Ioanŭ Hosanu*, lăudatulŭ medicŭ românŭ alŭ băilorŭ dela Groefenbergŭ, care a făcutŭ Regelui eminente servicii în timpulŭ câtŭ acesta a petrecutŭ la Graefenberg.

***

D-lŭ *Alexandru I. Ghica* este numitŭ consulŭ generalŭ la Budapesta, în loculŭ d-lui Al. Fara.

***

„Românulŭ“ 'i se spune, că împrejurulŭ orașului *Buzeu* se vorŭ vidica *fortificațiunĭ*. Acésta din punctŭ de vedere alŭ interesului strategicŭ. Fortificațiunile dinprejurulŭ *Galațilorŭ* vorŭ conține

---

Totŭ de dorŭ vĕdŭ c'o sĕ morŭ,
Totŭ de dorulŭ unui ce
Nu potŭ spune pentru ce.

Cine 'ndémnă la urîtŭ
N'ar avea locŭ în pămêntŭ;
Ascunde-te lună 'n norŭ
Sĕ mĕ ducŭ la cin' mi-i dorŭ.

Sulimanŭ dela potică
Face pe mândra voinică
Ea simbria dintr'unŭ anŭ
Șĭ-a dato pe sulimanŭ.

Astă érnă'n postulŭ mare
Câtă ghéță fu pe cale
Tină mare pe cărare,
Dér tu bade bădișorŭ
Osteneai la noi cu dorŭ.
Acum véra la Rusale
Punte nouă-i peste vale
Erba-i verde peste cale
Dér tu bade bădișorŭ
Țĭ ai uitatŭ de alŭ meu dorŭ.
De-așŭ sci bade c'ai venì
Pénă verde țĭ-așŭ gătì
Totŭ cu florĭ cu bobocei
Infloriți ca ochii tei,
Cu rapița rugului
Din mijloculŭ stratului
Și te-așŭ aștepta pe pragŭ
Sĕ vĕdŭ câtu-'mĭ eștĭ de dragŭ

Cu rochița cumpărată
Dela têrgŭ din dalbă șatră,
Cu rochița dalbă'n florĭ
Ca la Pascĭ în sĕrbătorĭ,
Și cu dorŭ, cu dorŭ bădiță
Și cu fragedă guriță.
Dér te bată mĕi bădiță
Dorulŭ meu șĭ-a mea credință,
Farmecile maicelorŭ
Lacrimile mândrelorŭ
Șĭ-ai murì nespovedítŭ
Că prea tare te-am iubitŭ.

Câte mândre rĕsărite
Tóte-mĭ parŭ florĭ înflorite.
Cum așŭ face, cum așŭ drege
Că pe tóte le-așŭ culege
Sĕ trăescŭ șĭ-apoi sĕ morŭ
Legănatŭ pe sînulŭ lorŭ.

Fóe verde alăută
Dragĭ ne-amŭ fostŭ și ne-amŭ urîtŭ
Nu sciu cine ne-a făcutŭ
N'ar avea locŭ în pămêntŭ
Nicĭ lumină la mormêntŭ.

Trandafirŭ brașovenescŭ
O sĕ morŭ n'o sĕ trăescŭ
C'am iubitŭ și totŭ iubescŭ
O sĕ morŭ nepricopsitŭ
Din pricină c'am iubitŭ.

Spusu-țĭ-am mândruțo spusŭ.
Spusu-țĭ-am de mii de orĭ
Sĕ nu porțĭ céptă cu florĭ
Că mĕ junghie une-orĭ
De gândescŭ că-'ndată moriu.

Bate vêntulŭ la fereștĭ
Ce pui mândro, ce sĕdescĭ?
— Trandafirŭ și florĭ domnescĭ!
Ce sĕ facĭ mândruțo dragă?
— Sĕ le punŭ badiului pénă
Că'lŭ duce éră cătană.

O sĕ morŭ dragă ca mâne
Intinsŭ pe brațe la tine,
Eu de doru-țĭ mĕ usucŭ
Tu dorulŭ puiu sub păpucŭ,
Eu de doru-țĭ mĕ omorŭ
Tu'lŭ pui dorulŭ sub piciorŭ.

Prin pădurea rară 'n josŭ
Trece badiulŭ celŭ frumosŭ,
Când pășia péna-i clătea
Ochii și gura-i ridea.

Spune-mĭ maico adevĕratŭ
In ce scaldă m'ai scăldatŭ?
In scaldă de Lunĭ séra
Sĕ-mĭ fie dragă lumea,
Orĭ în scaldă de bujorŭ
Sĕ-mĭ petrecŭ lumea cu dorŭ.

Lelițo cu gălbiorĭ
De nu te iubescŭ totŭ moriu
— Pe mine nu mĕ-i iubì
Măcarŭ tómna de ai murì.

Décă eștĭ badeo vitézŭ
Fă-țĭ grădină cu prilazŭ
Și 'n grădină o fântână
Sĕ fie cu apă bună
De vedĭ maica cum mĕ mână
De trei orĭ în sĕptĕmână.

Frundă verde de cicóre
Bat'o crucea urditóre,
Că a ursitŭ binele
La tóte bolundele,
Numai mie mĭ-a ursitŭ
Sĕ plângŭ nóptea 'n așternutŭ.
— Ursitóre de te-așŭ sci
Nóptea unde-i odihnì
Eu la tine așŭ veni
Și frumosŭ mi te-așŭ ruga
Sĕ nu mai urseșcĭ așa,
Nicĭ la dușmanulŭ celŭ rĕu
Sĕ pătiméscă ca eu,
Că pe mine m'ai ursitŭ
Sĕ-mĭ ducŭ traiulŭ nĕcăjitŭ.

8 forturĭ, ér cele dela *Focşanĭ* 15. De asemenea se vorŭ instala şi copole.

***

Fondulŭ pentru ridicarea *statuei regretatului generalŭ românŭ Davila* se urcă până în presentŭ la suma de 13,525 lei 10 banĭ. Suntŭ încă mai multe liste, carĭ nu s'au primitŭ de comitetulŭ de inițiativă.

***

Convocarea şi disolvarea camerilorŭ în România s'a hotărîtŭ definitivŭ pentru ḍiua de 8 Septemvre. Alegerile se vorŭ face în 8, 9 şi 10 Octomvre.

***

Ni-se scrie, că *Societatea literară a studenţilorŭ din Blaşŭ* în şedinţa dela 6 Sept. n. c., ţinută sub preşedinţa dlui profesorŭ Sebastianŭ P. Radu, s'a constituitŭ pentru anulŭ şcolasticŭ 1888—9 în modulŭ următorŭ: De vice-preşedinte alŭ societăţii s'a alesŭ Liviu *Penciu* stud. de Cl. VIII gimn. Redactorŭ alŭ fóei societăţii „Filomela". Iustinian *Harşea*, stud. de cl. VIII. gimn; Notarŭ alŭ şedinţelorŭ şi alŭ corespondinţelorŭ esterne Ioanŭ L. *Hossu* stud. de Cl. VIII gimn.; Casar: Virgiliu *Bocriu*, stud. de Cl. VII gimn.; Controlorŭ: Stefanŭ *Roşian* stud. de Cl. VIII gimn.; Bibliotecarŭ: Nicolae *Popŭ jun.* stud. de Cl. VIII. gimn.; Vice-bibliotecarŭ Silviu *Vuia* stud. de Cl. VII gimn. In fine s'a alesŭ o comisiune de 6 membri pentru criticarea operatelorŭ incurse la redacţiunea fóei.

***

„Naţiunea" află, că unŭ mare *fabricantŭ de postavŭ* din Braşovŭ va construi o asemenea fabrică în Focşanĭ.

***

Anulŭ acesta, în luna Septemvre, se va ţiné *congresulŭ internaţionalŭ de dreptŭ comercialŭ la Anvers*. „Naţiunea" scrie, că guvernulŭ românŭ, ca respuns la cestionarulŭ trămis de delegaţiunea congresului, a înaintatŭ o lucrare făcutŭ de d. I. Rădoiu, preşedintele tribunalului Ilfovŭ, secţiunea comercială; în acelaşŭ timpŭ a delegatŭ, pentru a-lŭ representa, pe distinsulŭ jurisconsultŭ d. *Al. Degrea*.

Convocarea Congresului naţionalŭ bisericescŭ.

Escelenţa Sa Metropolitulŭ *Mironŭ Romanulŭ* convócă congresulŭ naţionalŭ bisericescŭ alŭ provinciei Metropolitane gr. or. române prin următórea circulară:

Nr. 137 Metr.

Mironŭ,

din îndurarea lui Dumneḍeu archiepiscopŭ alŭ bisericei ortodocse în Transilvania şi metropolitŭ alŭ Românilorŭ greco-orientalĭ din Ungaria şi Transilvania.

Preasânţiţilorŭ fraţĭ episcopĭ; venerabilelorŭ consistorii eparchiale; iubiţilorŭ şi onorabililorŭ deputaţĭ congresualĭ; iubitului clerŭ şi poporŭ din provincia Nóstră metropolitană: Dar şi milă dela Dumneḍeu, şi salutarea nóstră cordială!

Avêndŭ în vedere §§. 151 şi 152 din statutulŭ organicŭ, convocămŭ şi prin acestea dechiarămŭ de convocatŭ congresulŭ ordinarŭ naţionalŭ-bisericescŭ alŭ provinciei Nóstre metropolitane la biserica parochială din cetatea Sibiiu, pe Sâmbăta ce cade în *1 (13) Octomvrie a. c.* la 9 óre înainte de miaḍăḍi, în carea ḍi după terminarea ritualelorŭ bisericescĭ va urma numai decâtŭ deschiderea congresului şi se vorŭ începe lucrările congresualĭ conformŭ regulamentului afacerilorŭ interne.

Datŭ în reşedinţa Nóstră archiepiscopéscă-metropolitană în Sibiiu, la 17 (29) Augustŭ 1888.

Mironŭ Romanulŭ, m. p.

Cum se administreză banii publicĭ în Ungaria?

Ca sĕ mai spunemŭ, cum se administréză banii publicĭ în Ungaria nu credemŭ că-i de lipsă, căcĭ acesta este unŭ lucru de multŭ cunoscutŭ; defraudările continue ce ce înregistréză pe fiă-care ḍi din partea funcţionarilorŭ ungurescĭ suntŭ totŭ atâtea dovedĭ despre modulŭ cum se administréză la noi banii publicĭ. Abstragêndŭ dela ne'ntreruptele defraudărĭ şi neregularităţĭ, de carĭ suntŭ pline colónele monitórelorŭ oficiale din Budapesta, ne mărginimŭ de astă-dată a înregistra, după „E.-s", următorulŭ casŭ, întêmplatŭ nu în provinciă, ci chiar în capitala şi sub ochii guvernului Ungariei:

La primăria cercului alŭ VII. din Budapesta s'a întêmplatŭ o defraudare asupra căreia făcêndu-se cercetare s'a descoperitŭ, că defraudatorulŭ este funcţionarulŭ Kaszap Geza. Kaszap a defraudatŭ din taxele regalielorŭ şi ale concesiunilorŭ pentru meseriă: în 1885—1288 fl.; în 1888—3830 fl.; în 1887—7410 fl. şi în primele trei lunĭ ale anului 1888—1600 fl. Pe lângă asta a defraudatŭ diferite sume mai micĭ, aşa că suma banilorŭ defraudaţĭ face 14,215 fl. Afară de aceştia mai lipsescŭ 219 fl. 70 cr. despre carĭ primarulŭ afirmă, că asemenea au fostŭ defraudaţĭ de Kaszap, dér acésta nu s'a pututŭ dovedi.

Rĕmâne déră suma minimă a acestei defraudărĭ 14,215 fl. Décă s'ar fi pututŭ face însĕ o cercetare minuţiósă, de sigurŭ suma banilorŭ defraudaţĭ ar fi multŭ mai mare; cercetare munuţiósă însĕ nu s'a pututŭ face, pentru-că ḍiarulŭ şi protocólele sunt câtŭ se póte de încurcate, defectuóse şi negligiate. Kaszap a datŭ concesiunile de meserii şi regale sub numĕrŭ, carĭ nu esistă. Décă *domnii* dela manipulaţiă şĭ-ar fi luatŭ ostenéla, ca sĕ cerceteze, décă consună orĭ nu numĕrulŭ libelelorŭ date de Kaszap cu numĕrulŭ din protocolŭ, arŭ fi pututŭ descoperi uşorŭ meşteşugurile lui Kaszap. Dér, precum se vede, şi atâta lĭ-a fostŭ greu sĕ facă. Primarulŭ, notarulŭ şi suplenţii lorŭ au iscălitŭ orbesce tótă hârtia ce lĭ-a pus'o Kaszap înainte. De sine se 'nţelege, că astfelŭ stândŭ trebile, suma de mai susŭ póte că este încă numai o ne'nsĕmnată parte din totalulŭ defraudărilorŭ.

S'a constatatŭ, că protocólele au fostŭ purtate în celŭ mai neregulatŭ modŭ. Despre mĕsurarea beuturilorŭ nu s'a purtatŭ protocolŭ *de 3 anĭ de ḍile*. Adecă Kaszap, când a vĕḍutŭ, că aicĭ tóte se potŭ face fără de a fi trasŭ la rĕspundere din partea nimĕnui, a aflatŭ de bine sĕ nu-şĭ mai bată capulŭ cu nicĭ unŭ protocolŭ. *Anĭ de ḍile* a mersŭ asta totŭ aşa. Funcţionarĭ din jurulŭ lui Kaszap trebue că séu n'au controlatŭ de locŭ pe Kaszap, séu au trecutŭ cu vederea pĕcatele lui Kaszap, după principiulŭ: o mână spală pe cealaltă.

Cumcă nimenea nu s'a îngrijitŭ de manipularea banilorŭ o dovedesce împrejurarea, că din 99 incassărĭ făcute la începutulŭ acestui anŭ, Kaszap a defraudatŭ 96 şi până în luna lui Aprilie numai 3 incassărĭ a îmânatŭ locurilorŭ competente, adecă în locŭ de 1120 fl. a îmânatŭ 40 fl.

Ce-i dreptŭ, defraudatorulŭ e trasŭ în cercetare şi eventualŭ póte vorŭ fi traşĭ şi ceialalţĭ complicĭ ai lui, dér cefolosescŭ acestea contribuabilului, după ce 'i s'au mâncatŭ banii storşĭ adese-orĭ cu esecuţia din spinarea lui? — Nu este acesta primulŭ şi desigurŭ nicĭ ultimulŭ casŭ; întêmplă-se de acestea în capitală, întêmplă-se pe fiă-care ḍi în provinciă.

Aniversarea luărei Griviţei.

Amŭ spusŭ, că în ḍiua de 30 Augustŭ st. v. s'a serbatŭ la Sinaia cu mai mare pompă ca în totŭ loculŭ a 11-a aniversare a luărei Griviţei. Reproducemŭ acum discursurile ce s'au rostitŭ la Sinaia cu ocasiunea prânḍului festivŭ ce s'a datŭ în aceea ḍi în unŭ frumosŭ pavilionŭ împodobitŭ cu verdéţă şi drapele tricolore şi în care multe inscripţiunĭ frumóse aminteau faptele gloriόse ale resbelului trecutŭ. Étă cuvintele M. S. Regelui:

„Cu viuă mulţumire serbămŭ aniversarea dela Griviţa érăşĭ în mijloculŭ batalionului 2 de vênătorĭ, alŭ cărui nume este aşa de strînsŭ legatŭ cu acéstă strălucită isbândă.

„Aştăḍĭ suntŭ 11 anĭ de când vitejia vênătorilorŭ a sfărîmatŭ resistenţa înverşunată a vrăşmaşului, învingêndŭ tóte pedicile sub o plóiă de glónţe, care asvêrleau mórtea în rêndurile năvălitorilor Neuitatŭ trebue sĕ rĕmână dér în mintea şi inima vóstră acestŭ faptŭ măreţŭ căruia datoraţĭ strălucirea „Stelei României" de pe steagulŭ vostru ca semnŭ statornicŭ alŭ voiniciei fraţilorŭ voştri.

„Ḍiua de 30 Augustŭ va fi vecĭnicŭ scumpă pentru oştire, care primindŭ botezulŭ de focŭ în o luptă aşa de grea şi sângerósă, şĭ-a dobânditŭ unŭ locŭ vrednicŭ printre tóte armatele. Datoria nóstră, silinţa nóstră este ca sĕ păstrămŭ ce am câştigatŭ cu multe jertfe pe câmpulŭ de onóre şi ca sĕ muncimŭ neîncetatŭ spre a rĕmânea la înălţimea renumelui nostru, şi a rĕspunde la încrederea ce ţéra pune în puterea sa militară. Sigurŭ fiindŭ, cĕ armata va fi de-a pururea fala României, ridicŭ acestŭ pahar în onorulŭ batalionului 2 de vênătorĭ şi în amintirea eroilorŭ căduţĭ, strigândŭ din totŭ sufletulŭ: Sĕ trăiască scumpa mea armată!"

Cuvintele Maiestăţii Sale au fostŭ acoperite de aclamările frenetice ale invitaţilorŭ şi trupei, carĭ, părăsindŭ mesele, venise sĕ asculte augusta cuvêntare.

După acésta d. generalŭ Cernatŭ a adusŭ următórea urare:

„*Maiestăţile Vóstre!*

Pe când mai tótă Ţéra era îngrijată şi se îndoia despre valórea armatei, Maiestatea Vóstră, avêndŭ deplină confienţă, V'aţĭ pusŭ în capulŭ nostru şi prin esemplu de curagiu şi bărbăţiă aţĭ făcutŭ sĕ reînvieze gloria străbună, dândŭ independenţa Ţĕrei şi câştigându-ne stima tuturorŭ naţiunilorŭ.

Mândri de aceste resultate, serbămŭ cu bucuriă acéstă ḍi; ea ne amintesce cu fericire luarea Griviţei şi întêiulŭ botezŭ cu sânge alŭ armatei nóstre.

Armata, pururea recunoscĕtóre şi devotată, uréză Maiestăţii Vóstre şi Maiestăţii Sale Reginei, muma răniţilorŭ, anĭ mulţĭ şi fericiţĭ pe tronulŭ României.

Sĕ trăiţĭ Maiestăţile Vóstre!"

In urmă, d. maiorŭ Vidulescu, comandantulŭ batalionului, a ţinutŭ următórea cuvêntare:

„*Sire*,

Décă istoria este facla trecutului unui poporŭ, luminându-ne virtuţile lui, serbările faptelorŭ gloriόse este foculŭ ce încăldesce inimele ostaşilorŭ car contribuescŭ s'o întreţină.

Ele vorbescŭ tinerilorŭ generaţii militare de vitejie, jertfe şi devotamentŭ pentru Patrie şi tronŭ, îndemnându-le sĕ urmeze pe calea însemnată de eroii carĭ au înscrisŭ „*Griviţa*" alăturĭ cu „*Călugărenĭ*" şi în fruntea cărora strălucescĭ Maiestatea Ta; ér nouĕ ne amintescŭ recunoscinţa ce vĕ datorămŭ, că după trei secole aprópe, aţĭ redeşteptatŭ gloria străbună şi acelorŭ Umbre-Sacre, care căḍêndŭ pe câmpulŭ de bătaiă, smalţară cu sângele lorŭ coróna regatului românŭ.

Sĕ trăescĭ Maiestate anĭ mulţĭ şi fericiţĭ pe tronulŭ României.

Sĕ trăéscă Maiestatea Sa Regina, care în timpŭ de resbelŭ a fostŭ unŭ angelŭ de mângăere şi în timpŭ de pace unŭ angelŭ de lumină."

După sfârşitulŭ dejunului s'a încinsŭ o horă în mijloculŭ căreia Maiestăţile Lorŭ au statŭ multŭ timpŭ, privindŭ joculŭ soldaţilorŭ şi locuitorilorŭ carĭ venise cu femeile lorŭ spre a lua parte la acésta serbare naţională.

La órele 4, Maiestăţile Lorŭ, după ce au arătatŭ Inaltele Lorŭ mulţămirĭ d-lui maiorŭ Vidulescu pentru îngrijirea ce şĭ-a datŭ cu pregătirea acestei serbărĭ, au părăsitŭ cantonamentulŭ în mijloculŭ aclamărilorŭ entusiaste ale soldaţilorŭ şi mulţimei, carĭ priveau la plecarea Maiestăţilorŭ Lorŭ.

Procesulŭ generalului Doda.

(Telegrame part. ale „Gaz. Trans.")

Aradŭ, 17 Septemvre. **Generalulŭ Doda, care nu era presentŭ, a fostŭ declaratŭ vinovatŭ de juriu, fără de a i se da voiă apĕrătorului sĕ vorbéscă, şi osânditŭ la doi anĭ închisóre şi 1000 de florinĭ amendă.**

Aradŭ, 17 Septemvre. **Generalulŭ Doda a fostŭ condamnatŭ aḍĭ, în urma verdictului unanimŭ alŭ juriului, la ḍoi anĭ închisóre şi 1000 florinĭ amendă, împreună cu cheltuelile procesului. Acusatulŭ n'a fostŭ presentŭ, pe apĕrătorŭ nu l'au lăsatŭ sĕ vorbéscă.**

Acésta sentinţă a produsŭ aicĭ sensaţiune mare, mai alesŭ între Românĭ. Deséră e banchetŭ. Publiculŭ românŭ din provinciă este representatŭ în modŭ demonstrativŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Viena, 17 Sept. Ministrulŭ de externe *contele Kalnoky* acompaniatŭ de secretarulŭ de legaţiune Vydenbruck, a plecatŭ la *Friedrichsruhe*.

Viena, 17 Sept. In corpulŭ statului majorŭ-generalŭ suntŭ în ajunŭ a se face marĭ schimbărĭ personale. Şefulŭ biroului statului-majorŭ generalŭ operativŭ generalulŭ Fiedler va lua comanda unei brigade de infanteriă. In loculŭ lui va venì colonelulŭ Horsetzky.

Belfort, 17 Septemvre. *Deroulède* a făcutŭ cu liga patriotică o *demonstraţiune* cerêndŭ revisiunea păcii dela Francfurt şi a constituţiunei dela Versailles.

Bucurescĭ, 17 Septemvre. Imprumutulŭ bulgarŭ proiectatŭ n'a rĕuşitŭ. Ministrulŭ Nacevicĭ plécă astăḍĭ de aicĭ spre a saluta pe principele bulgarŭ Ferdinandŭ care va sosi pentru revista trupelorŭ în Rusciucŭ.

DIVERSE.

Descoperirea unei insule. — Căpitanulŭ unui batelŭ englesŭ, Samarang, a adresatŭ Amiralităţii unŭ raportŭ relativŭ la descoperirea unei insule cu totulŭ împădurită, care nu figuréză încă pe nicĭ o cartă marină. Acéstă insulă este situată la vestulŭ insulelorŭ Salamŭ şi Timorŭ. Ea are cam 2 mile de lungime şi $^2/_3$ milă de lărgime.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 17 Septemvre st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	9.44	Vênd.	9.48
Argintŭ românescŭ .	„	9.40	„	9.44
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.63	„	9.65
Lire turcescĭ . . .	„	10.94	„	11.—
Imperialĭ	„	9.94	„	10.—
Galbinĭ	„	5.70	„	5.72
Scris. fonc. „Albina" $6^0/_0$	„	101.—	„	—.—
„ „ „ $5^0/_0$	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	124.—	„	125.—
Discontulŭ	$6^1/_2$—$8^0/_0$ pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 15 Septemvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ $4^0/_0$	100.50
Renta de hârtiă $5^0/_0$	90.55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	146.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	98.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	113.25
Bonurĭ rurale ungare	104.65
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.65
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ . . .	104.65
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.40
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.75
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	130.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	
Renta de hârtiă austriacă	81.45
Renta de argintŭ austriacă	82.55
Renta de aurŭ austriacă	110.70
Losurĭ din 1860	139.75
Acţiunile băncei austro-ungare . . .	879.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. .	
Acţiunile băncei de creditŭ austr . .	313.90
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.76
Napoleon-d'orĭ	$9.64^1/_2$
Mărcĭ 100 împ. germane	$59.62^1/_2$
Londra 10 Livres sterlinge	122.10

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

CONCURSŬ.

150,3—3

Pentru ocuparea postului de alŭ doilea învĕţătorŭ la scóla română gr. cat. din Rebra mare în districtulŭ Năsĕudului se escrie prin acésta concursŭ până *la 18 Septemvrie a. c. st. n.*

Emolumentele împreunate cu acestŭ postŭ suntŭ: salarŭ anualŭ de 160 fl. v. a.

Suplicele instruite cu documentele recerute prin lege suntŭ a se adresa la senatulŭ scólei gr. cat. românescĭ din Rebra mare.

Rebra mare, în 2 Augustŭ 1888.

Din şedinţa senatului scolarŭ gr. cat.

Onisimŭ Rotariu, preşedinte. **Constantinŭ Suciu,** notarŭ.

Unŭ comis (calfă)

din branşa de băcăniă şi coloniale află imediatŭ angajamentŭ la subsemnata firmă. Se cere sĕ cunóscă limba română, germană şi ungurésca.

153,2—2 **Ioanŭ Duşoiu & fiiu.**

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Braşovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.
Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ:* 12 óre 30 m. după amédĭ
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ:* 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéça.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

77

Se deschide abonamentŭ pre anulŭ 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Diarŭ beletristicŭ şi enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustraţiunĭ. — Cursulŭ XII. — Apare în 1 şi 15 di a lunei în numerĭ câte de 2—3 cóle cu ilustraţiunĭ frumóse; şi publică articlii sociali, poesii, novele, schiţe, piese teatralĭ ş. a. — mai departe tractéză cestiunĭ literare şi scienţifice cu reflesiune la cerinţele vieţei practice; apoi petrece cu atenţiune viéţa socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum şi a celorlalte poporaţiunĭ din patriă şi străinătate; şi prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijile vieţei; şi preste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ individilorŭ din familiă o petrecere nobilă şi instructivă. — Preţulŭ de prenumeraţiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl., pentru România şi străinătate 10 francĭ — lei, plătibilĭ şi în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

PREOTULŬ ROMÂNŬ. Diarŭ bisericescŭ, scolarŭ şi literarŭ — cu ilustraţiunĭ. — Cursulŭ XIV. — Apare în broşurĭ lunare câte de 2½—3½ cóle; şi publică portretele şi biografiile archiereilorŭ şi preoţilorŭ mai distinşĭ, precum şi alte portrete şi ilustraţiunĭ, — mai departe articlii din sfera tuturorŭ sciinţelorŭ teologice şi între aceştia mulţime de predice pre duminecĭ, serbătorĭ şi diverse ocasiunĭ, mai alesŭ funebralĭ, — apoi studii pedagogice-didactice şi scienţifice-literarĭ; şi în urmă totŭ soiulŭ de amĕnunte şi scirĭ cu preferinţa celorŭ din sfera bisericéscă, scolastică şi literară. — Preţulŭ de prenumeraţiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ — lei, plătibilĭ şi în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

Colectanţii primescŭ gratisŭ totŭ alŭ patrulea esemplarŭ.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratisŭ orĭ-cuĭ cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUŢU“ în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totŭ de aci se mai potŭ procura şi următórele cărţĭ din editura propriă:

Apologie. Discusiunĭ filologice şi istorice maghiare privitóre la Românĭ, învederite şi rectificate de Dr. Gregoriu Silaşi. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Şincai. Preţulŭ 30 cr.

Renascerea limbei românescĭ în vorbire şi scriere învederită şi apreţiată de Dr. Gregoriu Silaşi. (Op complet). Broşura I. II. şi III. Preţulŭ broş. I. II. câte 40 cr. — Broşura III. 30 cr. Tóte trei împreună 1 fl.

Cuvêntărĭ bisericescĭ la tóte sĕrbătorile de peste anŭ, de I. Papiu. Unŭ volumŭ de preste 26 cóle. Acest opŭ de cuvêntărĭ bisericescĭ întrece tóte opurile de acestŭ soiu apărute până acum — avêndŭ şi o notiţă istorică la fiă-care sĕrbătóre, care arată timpulŭ întroducerei, fasele prin carĭ a trecutŭ şi modul cum s'a stabilitŭ respectiva sĕrbătóre. Preţulŭ e 2 fl.

Barbu cobzariulŭ. Novelă originală de Emilia Lungu. Preţulŭ 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 20 cr.

Idealulŭ perdutŭ. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulŭ pierdutŭ** de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Codreanŭ craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Ultimulŭ Sichastru. Tradiţiune de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Elŭ trebue sĕ se însóre. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruţŭ. Preţulŭ 25 cr.

Branda sêu Nunta fatală. Schiţă din emigrarea lui Dragoşŭ. Novelă istorică naţională. Preţulŭ 20 cr.

Numerii 76 şi 77. Naraţiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Preţulŭ 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiţă din sfera educaţiunei. După Ernest Legouvé. Preţulŭ 10 cr.

Hermanŭ şi Dorotea după W. de Goethe, traducţiune liberă de Constantinŭ Morariu. Preţulŭ 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Preţulŭ 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Preţulŭ 30 cr.

Petulantulŭ. Comediă în 5 acte, după Augustŭ Kotzebue, tradusă de Ioanŭ St. Şuluţŭ. Preţulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ţinută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincenţiu Nicóră, prof. gimnas. — Cu portretulŭ M. S. Regina României. Preţulŭ 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese şi arangiate. Preţulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirĭ şi viorele, poesii poporale, culese de Ioanŭ Popŭ Reteganu. Unŭ volumŭ de 14 cóle. Preţ. 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrósa sêu **Cloşca cu puii ei de aurŭ.** Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Preţulŭ 20 cr.

Biblioteca Sătenului Românŭ. Cartea I, II, III, IV, cuprindŭ materii fórte interesante şi amusante. Preţulŭ la tóte patru 1 fl. — câte una deosebĭ 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fórte interesante şi amusante. Preţulŭ 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu şi chemiă. Preţulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roşiu. Ed. II. Preţulŭ 30 cr.

Indreptarŭ teoreticŭ şi practicŭ pentru învĕţămêntulŭ intuitivŭ în folosulŭ elevilorŭ normalĭ (preparandialĭ), a învĕţătorilorŭ şi a altorŭ bărbaţĭ de scólă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandialŭ. Preţulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura nóstră pedagogică abia aflămŭ vre-unŭ opŭ, întocmitŭ după lipsele scólelorŭ nóstre în mĕsura în care este acesta, pentru aceea îlŭ şi recomandămŭ mai alesŭ directorilorŭ şi învĕţătorilorŭ ca celorŭ în prima liniă interesaţĭ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De V. Gr. Borgovăn. Preţulŭ 15.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în trei cursurĭ de Maximŭ Popŭ, profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ. — Manualŭ aprobatŭ prin ministeriulŭ de culte şi instrucţiune publică cu rescriptulŭ de datŭ 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Preţulŭ 30.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioanŭ Buteanu, prof. gimn. Unŭ volumŭ de peste 30 cóle. Preţulŭ 2 fl.

Manualŭ de stilistică de Ioanŭ F. Negruţŭ, profesorŭ. Opŭ aprobatŭ şi din partea ministeriului de culte şi instrucţiune publică cu rescriptulŭ de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică fórte bogată a acestui op — cuprindêndŭ composiţiunĭ de totŭ soiulŭ de acte obveniente în referinţele vieţei socialĭ — se póte întrebuinţa cu multŭ folosŭ de către preoţĭ, învĕţătorĭ şi alţĭ cărturarĭ românĭ. Preţulŭ 1 fl. 10 cr.

Nu mĕ uita. Colecţiune de viersurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiă ş. a. Preţulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculărei în scóla poporală pentru învĕţătorĭ şi preparandĭ. Broş. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu profesorŭ preparandialŭ. Preţulŭ 80 cr.

Cele mai eftine cărţĭ de rugăciunĭ:

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ fórte frumosŭ ilustrată. Preţulŭ unui esemplarŭ broşuratŭ e 40 cr., legatŭ 50 cr., legatŭ în pânză 60 cr., legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxŭ 1.50—2.50

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată, pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Preţulŭ unui esemplarŭ broşuratŭ e 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pândă 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele, Cu mai multe icóne frumóse. Preţulŭ unui esemplarŭ e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtórei de D-deu urmatŭ de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu icóne frumóse. Preţulŭ unui esemplarŭ spedatŭ franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Preţulŭ unui esemplarŭ legatŭ şi spedatŭ franco e 15 cr.